

Levende Havs årsberetning for 2022

Fremlagt på bestyrelsens vegne af fg. formand Erik Bjørn Olsen på foreningens ordinære generalforsamling i Århus lørdag den 29. april 2023

1

Bestyrelsen byder nye medlemmer velkommen ombord og bestyrelsen takker Levende Havs samarbejdspartnere, private, fonde og virksomheder, der har støttet os i 2021. (se listen sidst i denne beretning).

Generalforsamlingen blev indkaldt via mail den 30. marts 2023

Levende Havs aktiviteter i 2022 i overskrifter:

- Levende Hav 2022 – medlemmer, hjemmesider,
- Den politiske beretning 2022
- Kutter Anton i 2022
- Kampagnen: Gi Mig Torsken Tilbage
- Projekter i Tanzania/Kenya
- CISU, Folkemøder,
- Velux Fonden, Aage V. Jensen Fonden, Kystens Parlament, spøgelsesgarn, bomtrawl
- Afsluttende bemærkninger
- Støtter og sponsorer

Levende Hav - administration, medlemmer, kontingent, priser etc.

I 2022 blev ikke noget godt år, målt på betalende medlemmer. Levende Hav har fået 14 nye medlemmer, men for mange af de gamle medlemmer har ikke fået fornyet deres medlemskab. Vi årsskiftet var det ca. 150 betalende og det er ikke tilfredsstillende. Siden årsskiftet, og i forbindelse med indkaldelse og opfølgende mails til generalforsamlingen, er der ca. 50 der har fået betalt, men vi må desværre konstatere et 30 % fald i antallet af betalende medlemmer.

Vi tæller husstands- og firmamedlemskaber for to medlemmer og til de faste støtter af Levende Hav skal lægges Antons Venner som betaler 50kr. måned og da der indbetales godt 4.000/md. Er der ca. 40 Antons venner som hver måned betaler til driften af kutter Anton.

Hvert år mister foreningen også medlemmer ved naturlig afgang, æret være deres minde og fordi medlemmer simpelthen holder op med at betale. Hvorfor undersøger vi ikke, men når man ikke har betalt kontingent efter at være blevet rykket to gange, bliver man slettet.

Der er også medlemmer som skriver til os for at opsigte deres medlemskab, som regel med henvisningen til, at man vil have ryddet lidt op i ens medlemskaber. Det er sjældent, at et medlem melder sig ud af Levende Hav med den begrundelse, at man ikke længere støtter foreningen og dens formål, og det skete ikke i 2022.

Landsforeningen Levende Hav/The Danish Society for a Living Sea

Levende Hav har heldigvis aktive medlemmer, som stiller op, når der er brug for det. Det gjorde de også i 2022, specielt i forbindelse med kutter Anton aktiviteter, som blev gennemført ved hjælp af frivillige og aktive medlemmer.

Foreningen har også aktive omkring et projekt ved Victoriasøen i Kenya og et i Tanzania, Pangani.

Derfor bruger bestyrelsen også denne årsberetning til at takke alle som har været frivillige og aktive i Levende Hav i 2023.

2

Den politiske beretning

Målt på den udadvendte politiske aktivisme blev 2022 kendetegnet ved en forholdsvis lille indsats fra Levende Havs side, derimod har vi brugt tid og kræfter på de indre linjer, herunder et fokus på hvilke politiske dagsordner der skal være styrende i Levende Hav de kommende år. Mere om det i déts eget afsnit.

Danmark fik en ny regering og nye ministre sidst på året, men helt fra sommerferien foregik der ikke ret meget politiskarbejde for Radikale havde jo sat regeringen stolen for døren og krævet valg til Folketinget inden november 2022. Og det betød mere eller mindre at regering og Folketing kørte på det laveste blus i det meste af 2022.

Fiskeriministeriet: Der er ikke så meget at berette. Faktisk kun at vi med den nye regering også har fået en ny minister for fiskeriet. Det blev Venstres Jacob Jensen som selv er gårdejer og som bl.a. har siddet i bestyrelsen for det nu japansk ejede ørredopdræt fra Musholm A/S ved Reersø og dermed også mere erhvervsstyret end hans forgænger Rasmus Prehn og det erhvervsvenlige kommer også til udtryk i regeringsgrundlaget for Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne.

Vi bemærker her at den nye minister åbenbart ikke mener han bør, siger tak, eller på anden måde kvitterer for Levende Havs fiskeripolitiske status og redegørelse for havets tilstand og fiskeriet. Det er rapporter som vi udarbejder hvert år og sender som nytårshilsen til ministeren og Folketinget. Vi fik en bekræftelse på at ministeriet havde modtaget vores status, men kun det og ikke andet. Deltagere i denne generalforsamling vil huske den gode respons Levende Hav fik i 2022 fra Rasmus Prehn som takkede os varmt for vores aktive indsats for havnaturen og det bæredygtige fiskeri.

Det skal også bemærkes at den danske fiskerikontrol fik rejst en del sager, det var dog under Rasmus Prehn, om de hollandske bomtrawlere som blev opdaget i at snyde og fiske med for små masker. Det har vi fra Levende Havs side gjort politikerne og myndighederne opmærksomme på i flere år, og i år skete det så endelig, kontrollen fik afsløret flere af de ulovlige bomtrawlere. Desværre ingen af de belgiske som er de værste.

Fiskerikommissionen: Den kommission som blev nedsat i 2022, med Lars Barfoed som formand, blev sat i bero til efter valget og da den nye minister kom til valgte han at sparke to meget vigtige fiskeripolitiske vedtagelser i 2022 til hjørnespark, dvs. ned i fiskerikommissionen.

De var politisk vedtaget, men den nye minister ville at kommissionen skulle diskutere dem igen. Det var trawlforbuddet i bælteerne og det var lukningen af den åbne mulighed i

Landsforeningen Levende Hav/The Danish Society for a Living Sea

3

kystfiskerordningen. To for havnaturen og det skånsomme fiskeri, meget vigtige vedtagelser som nu, via kommissionen, risikerer at kuldsejle. Og som arbejdet i kommissionen i 2023 (LLH er medlem af det rådgivende udvalg) udfolder sig, frygter vi at de to fiskeripolitiske vedtagelser skrottes i 2023.

Havplanen, som har været undervejs i flere år, blev gjort offentlig tilgængelig i 2022, men så sent at debatten om den ikke kom i gang før i starten af 2023. Men vi vil se et stort, og sikkert også koordineret, angreb af fiskeriet og regeringen og forvaltningen mod forslagene om at få reduceret fiskeriet med bundslæbende redskaber i og uden for de beskyttede områder. Den debat vil være meget aktiv i sommeren 2023 også for Levende Hav.

Miljøministeriet: I den nye regering fik tidligere minister for vores helbred og sundhed, Mogens Heinecke (S), ansvaret for vores fælles natur. Det burde, eller kunne, være en opgradering, men det så blev dét, må tiden vise. Målt på miljøministeriets behandling af Havplanen og et forslag fra EU-kommissionen, om stop for fiskeri med bundslæbende redskaber i beskyttede områder, ser det alt andet end godt ud. Ministeren vil ikke stemme for forslaget i ministerrådet med henvisning til et notat fra DTU-Aqua som ikke mener at fiskeriet med bundslæbende redskaber er et problem for livet i havet og havnaturen.

Spørgsmålet om PFAS-stofferne har været og er fortsat aktuelle og sagen ser ud til at skygge for andre store, og mere akutte, miljøproblemer for havet. Eksperterne siger at PFAS-stofferne er på retur og det har de været i 20 år, man måler mindre og mindre af de stoffer. Det samme er åbenbart tilfældet med mikroplast, en ny stor undersøgelse har vist at mikroplast ikke er det store problem som man gør det til. Og også den sag skygger for de store og mere akutte problemer for havet som er forureningen med kemiske stoffer, tabet af næringsstoffer og fiskeriet med bundslæbende redskaber og ødelæggelserne af havbunden via indvindingen af råstoffer fra havet.

Udviklingsministeriet: Dan Jørgensen (S) er blevet minister på dette område i den nye regering. Det er der ikke ret meget at sige til og det er heller intet vi har hørt fra det ministerium siden. Derimod har finansministeriet oplyst at Danmark vil bruge godt 3 mia. bistandskroner på krigen i Ukraine.

Kutter Anton - 2022

Kutter Anton har mange gode venner og aktive, som hvert år maler og vedligeholder, er skippere, besætningsmedlemmer, aktive på havne, og mange er også med til at betale driften.

Uden de mange støtter ville et sejlede projekt som kutter Anton ikke være muligt.

Ved hjælp af de frivillige blev Anton malet, lige efter påske taget på land, rigget og gjort klar til sommeren 2022, og sæsonen startede onsdag den 4. maj, hvor vi sejlede fra Bønnerup og ind i Limfjorden for at få eftersøgt spøgelsesgarn og deltage i møder i Lemvig og vi skulle ud på Nordsøen for at drone og studere fiskeriet med bomtrawl. Det gik fint i Limfjorden, men vejret var imod os på Nordsøen, så efter vores tur med journalist Jan Skriver, som skulle skrive en artikel til

Landsforeningen Levende Hav/The Danish Society for a Living Sea

Aage V. Jensen Fonden om vores arbejde med spøgelsesgarn, noget møde med DN-Lemvig og møde om Høfde 42, skulle turen ugen efter være gået til Naturmødet i Hirtshals. Vi måtte aflyse pga. en kombination af sygdom, sammen med det forhold at prisen på at ligge i havnen i Hirtshals, under Naturmødet, var blevet ganske betragtelig.

Fra Limfjorden gik turen tilbage til Kattegat og ned til Korsør for at deltage med udstillinger og debat i TS Pinsetræffet. En rigtig god lille uge i Korsør med nyttige kontakter og indholdsrige møder.

4

Fra Korsør tilbage til Aarhus for et DN-træf (8-12/6) med bl.a. Sportsfiskerne om Århus Bugten. Et rigtig godt projekt arrangeret af bl.a. Mogens og Dorthe med mange deltagere og sejladsere med politikere og embedsfolk med fokus på de store miljøproblemer der styrer livet og havnaturen i bugten.

Fra Aarhus gik turen mod øst til Allinge på Bornholm for vores deltagelse i årets Folkemøde i et meget tæt samarbejde med CISU. Rigtig godt møde med masser af mennesker og debatter på dækket og efter mødet gik turen mod København, hvor der var møder om fiskeri og fokus på Lynetteholm projektet.

Juli måned er normalt en måned hvor kutter Anton ligger stille, men der var blevet aftalt et møde vel nærmest et rendezvous til havs ved øen Hjelm, Hjelm Dyb mødet mellem kutter Anton, robåden Yantu 2, og Christian og Lars der ror verdenshavene tyndt, og Henry og Keld, havsvømmer, et manifest i protest mod Aarhus kommunes planer om at dumpe en mio. tons meget forurenede havneslam i Hjelm Dyb.

Resten af juli og første del af august lå kutter Anton i Bønnerup og derfra gik turen tilbage til Korsør for deltagelse i Det Maritime Folkemøde og fra Korsør til Middelfart for deltagelse i Klima Folkemødet og fra Middelfart til Svendborg for deltagelse i det Grønne Folkemøde.

I alle disse møder deltog vi med udstillinger og debat og imellem de enkelte destinationer besøgte vi også flere andre havne i Kattegat.

Også i 2022 sejlede vi til Bornholm og Tejn et par dage i forvejen. Vi skal have fulgt op på vores undersøgelser fra sidste år, og vi har nu valgt at få efterset Antons maskineri i Tejn, fordi de har god forstand på Gardner diesel maskiner, og så får vi samtidig vores redningsflåder tjekket og efterset (det skal de hvert år) Normalt har vi sendt dem til Viking i Esbjerg, men på Bornholm ordnes dét til noget nær den halve pris, dvs. vi sparer op mod 10.000 kroner på flåderne ved at få den service på Bornholm.

2023: Kutter Anton kommer på land den 19. april for at blive kølhalet, og der vil også skulle foretages mindre reparationer, bl.a. på skruen og vedligehold. Og i starten af maj sættes kursen mod Limfjorden med fokus på spøgelsesgarn og derfra til Hirtshals for deltagelse i årets Naturmøde, der starter den 19. maj. Derfra starter sommerens togt, og det kan man se mere om på www.levendehav.dk Siden vil løbende blive opdateret med oplysninger om tidspunkter for afsejlinger, skippere og besætninger.

Kampagnen: Gí mig torsken tilbage

2022 kampagnen, udstillinger og debat satte fokus på torsken i de danske farvande og kravet var meget enkelt, et totalt stop for fangst af torsk i Østersøen og de indre farvande og et stop for udsmid af torsk i Skagerrak og Nordsøen.

Vi ser kun en vej frem for torsken i de danske farvande og det er at vi stopper med at tage livet af de store gydemodne torsk i alle vore farvande. Vi skal have genopbygget bestandene af torsk af hensyn til livet i havet.

Kampagnen fortsætter i 2023.

Pangani og Kenya

I 2019 opstartede vi et "fisker til fisker" kystfiskeri udviklingsprojekt. Det gjorde vi med store forhåbninger til et projekt, som kunne løbe i flere år. Det gik dog ikke som forventet.

Projektets lokale partner PHDO (Pangani Heartland Development Organisation) havde ikke den nødvendige kapacitet der skal til for kunne trænge igennem og gøre sig gældende lokalt, regionalt og nationalt. COVID-19 var også ødelæggende for fremdrift i projektet, og sammen med sygdom også lokalt hos nøglepersoner, gik projektet i stå. Fra Levende Hav kunne vi ikke hjælpe konkret i Pangani pga. af corona, så projektet lå underdrejet fra 2021.

I starten af 2022 blev der pustet lidt liv i projektet med ISISE-Fonden som foreslog at vi forsøgte at nyttiggøre de 200.000 kroner fonden havde bevilliget projektet i 2021. I august rejste vi til Pangani og der fik vi aftalt og opstartet et køb af lokalt produceret fiskeriudstyr til fordeling i de 16 landsbyer som er med i projektet.

Det gik rigtig godt, udstyret blev købt flere steder i Tanzania og fragtet til Pangani hvor det blev fordelt efter den aftalte plan. Her viste den lokale partner at de kan tage ansvar og gennemføre en aftalt plan. ISISE-Fonden var tilfreds og da udstyret ikke kunne dække til en uddeling i alle 16 landsbyer besluttede fonden at projektet skulle tilføres ekstra 250.000 til udstyr til resten af de 16 landsbyer og det projekt gennemføres netop nu mens vi afholder denne generalforsamling.

Victoriasøen, Kenya: I 2021 mødte vi Dave fra Kenya på Folkemødet i Allinge, og han og hans medrejsende var meget overbevisende i deres argumentation for at få udbredt Folkemødet og Levende Hav sejlene koncept med kutter Anton til Victoriasøen.

I 2022 fik Asta, Malene, Gry og deres partner i Kenya ansøgt CISU om midler til et pilotprojekt for at få afprøvet Folkemøde konceptet på bredden til Victoriasøen. Og i efteråret rejste de derned for at få det hele planlagt i detaljer og selve folkemødet blev gennemført i marts 2023 og det vil vi få en rapport om næste år.

Folkemødet på Bornholm i 2022

Levende Hav har deltaget i Folkemødet på Bornholm i mange år. De seneste år i et partnerskab med CISU (Civil Samfund I Udvikling) som har fået stillet kutteren til rådighed for deres møder og

Landsforeningen Levende Hav/The Danish Society for a Living Sea

6

workshop, mod at de betalte de udgifter, der er forbundet med kutter Anton på Folkemødet. Det gjorde vi også i 2022 og det blev et meget folkerigt møde. Vi lå igen for svaj kun med det bagerste stykke BB-lønning til kaj lige op DR1. Der var rigtig mange mennesker og CISU-møderne foregik løbende og Levende Hav afholdt et par møder og deltog med oplæg ved andre stande.

2023: Også i år deltager vi i Folkemødet og igen med CISU ombord og de gennemfører møder og workshops. I år bliver det også et mere almindeligt Folkemøde, dvs. med de mange tusinder af mennesker og mange fartøjer i havnen, så vi får kun en smule kajplads og derfor ikke de store muligheder for at vise vores udstillinger.

Velux Fonden, Aage V. Jensen Fonden, Kystens Parlament, spøgelsesgarn, bomtrawl

I 2022 har den været koncentreret omkring en indsats i Limfjorden (fordi DTU Aqua i kølvandet på vores indsats i 2020 fik næsten 1 mio. kr. til brug for en oprydning i Limfjorden i 2021) og vi var bl.a. på en tur i Nissum Bredning.

Vi var ikke på havet i Nordsøen for at se på bomtrawl, og det var fordi vi endnu ikke har det rigtige grej i form af undervandskamera og droner. Det har vi forhåbentlig i 2023 og så vil vi også komme ud i Nordsøen og se på bomtrawl og råstofvindinger på Jyske Rev.

Men vi har holdt øje med bomtrawl i 2021, fra land over nettet. Og vi kunne også konstatere at de danske myndigheder og fiskerikontrollen gik meget hårdere til bomtrawlerne i 2022 hvor der blev opbragt flere hollandske trawlere som fiskede med ulovlige små masker.

Afsluttende bemærkninger

Dermed er jeg ved at have nået til afslutningen på årets beretning og jeg og bestyrelsen siger tak til alle Levende Havs aktive og alle støtter og sponsorer med ønsket om god vind i det kommende år.

Desværre kan jeg ikke citere Thomas Nielsen for, at vi har sejret ad helvede til. For det første fordi vi ikke sejret og for det andet fordi det ikke er ad helvede til, hvor vi har sejret. Men noget er dog gået vores vej.

En anekdote kan måske illustrere dette. For mere end 10 år siden var jeg til et møde i Edinburgh om EU's fiskeripolitik med særlig fokus på fiskeri på arter i havet dybere end 200 meter. En NGO'er var inviteret til at holde et oplæg om den type fiskeri. Hun gjorde sagligt rede for de problemer, der er m.h.t. trawlfiskeri med bundslæbende redskaber på dybder, hvor regenerationen tager meget lang tid. Efter oplægget blev hun miskrediteret og nærmest hylet, fordi hun havde dristet til at sætte spørgsmålstegn ved den type fiskeri.

Og det var tydeligt at modstanden bl.a. udsprang af en frygt for præcedens. Og man må i dag sige, at det var en velbegrundet frygt, når vi ser på, at i dag kommer der en henstilling fra EU om at begrænset fiskeri med bundslæbende redskaber...

Har vi sejret? Nej, men vi holder stadig skruen i vandet, så jeg ser ingen grund til at vi blive ophugget, Tværtimod. Men det forudsætter, at nogen lægger hånden på roret og sætter kursen og laver arbejdet. Kutteren har en selvstyrer, men mangler en ny stor rorgænger.

Private og offentlige fonde og virksomheder:

- Tips og Lotto
- Åge V. Jensen fond (Kutter Anton, Spøgelsesgarn og Bomtrawl)
- Velux Fonden (Støtte til Kystens Parlament)
- CISU (Folkemødet og projektet ved Victoriasøen)
- Merkurfonden (støtte til projektet ved Victoriasøen)
- ISISE-Fonden (Pangani projektet)
- Sparekassernes Fond (Pangani projektet)

7

Private støtter: Mange medlemmer og andre som har bidraget med gaver og støtte fra 500-5.000 kr. til Levende Hav og driften af kutter Anton i 2022. Fremlagt på Levende Havs ordinære generalforsamling lørdag den 29. april 2023 i Aarhus.

Rettet til, efter generalforsamlingen og læst korrektur, vil det blive bestyrelsens anbefaling til Årsberetningen 2022. v/fg. Formand Erik Bjørn Olsen

LLH Formandens underskrift

Generalforsamlingens ordstyrers underskrift.

